

Asia: VN/29848/2024

## **Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta (nikotiinipussit)**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Kommenttinne sallittuja makuja koskevaan sääntelyyn**

Suomen Eläinlääkäriliitto kannattaa nikotiinipussien makuvaihtoehtojen rajaamista, mutta katsoo, että maut tulisi rajata tupakan makuun, eikä mentolin ja mintun makuja tulisi sallia. Tupakkalain tavoitteena on ihmisille myrkyllisiä aineita sisältävien ja riippuvuutta aiheuttavien tupakkatuotteiden ja muiden nikotiinipitoisten tuotteiden käytön loppuminen. Makuaineet lisäävät tuotteiden houkuttelevuutta ja niiden salliminen on siten ristiriidassa tupakkalain tavoitteiden kanssa. Tuotteiden laajempi saatavuus ja houkuttelevuus lisäävät niiden käyttöä. Tällöin nikotiinipusseja saattaa päätyä nykyistä enemmän lasten ja eläinten saataville. Tämä taas altistaa sekä lapset että lemmikkieläimet nikotiinipussien aiheuttamille myrkytyksille.

Suomen Eläinlääkäriliitto haluaa korostaa nikotiinin myrkyllisyyttä kaikille eläimille. Vaikutusten laajuutta luonnonvaraisille eläimille on vaikea arvioida, mutta lemmikkieläinten osalta myrkytykset näkyvät eläinlääkäreiden vastaanotoilla. Viime vuosina on havaittu juuri nuuska- ja nikotiinipussien aiheuttamien myrkytysten lisääntymistä. Jopa yhden tai kahden pussin syöminen voi aiheuttaa pienelle koiralle tai kissalle vakavan myrkytystilan. Matalammalla pitoisuudella on mahdollista vaikuttaa myrkytysten vakavuuteen. Lisäksi nikotiinipussit voivat sisältää myös ksylitolia makeutusaineena, mikä itsessään voi aiheuttaa myrkytysoireita koirille.

#### **Muut mahdolliset kommenttinne hallituksen esityksen luonnoksesta**

Suomen Eläinlääkäriliitto pitää hyvänä, että savuttomien nikotiinituotteiden nikotiiniraja määritetään, vaikka myrkytysten kannalta merkittävästi matalampi raja olisi kannatettavampi. Ehdotettu nikotiinipitoisuus on huomattavasti suurempi kuin perinteinen suussa käytettäväksi tarkoitettu tupakan, jolloin ne aiheuttavat paitsi nikotiiniriippuvuutta, mutta altistavat myös hengenvaaralliselle nikotiinimyrkytykselle muita valmisteita enemmän.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi nuuskapussien nikotiinin enimmäispitoisuudeksi 16,6 mg/g. Eläinlääkäriliitto pitää perusteettomana esittää nikotiinipussien pitoisuudeksi näin korkeaa pitoisuutta. Myrkytystietokeskus ja THL ovat perustellusti esittäneet pitoisuuden enimmäisrajaksi 8 mg/g. Vastaava taso olisi myös eläinten myrkytysten ehkäisyn kannalta kannatettavampi. Matalammalla pitoisuudella on mahdollista vaikuttaa hengenvaarallisten myrkytysten määrään sekä ihmisillä että eläimillä. Nyt säädettävän savuttomien nikotiinituotteiden nikotiinipitoisuuden annosta kohden ei tulisi ylittää nuuskapussien yleisimmin käytössä olevaa nikotiinipitoisuutta 8–10 mg/annos.

Esityksessä nostetaan esille nikotiinin aiheuttamat haitat ympäristölle ja eläimille. Aiheesta on varsin rajallisesti tutkimustietoa, kuitenkin jo tämä tutkimustiedon perusteella voidaan osoittaa voimakkaat haittavaikutukset ympäristöön ja eläimiin. Nikotiinituotteiden valmistajien ja maahantuojien vastuuta jätehuollosta aiheutuviin kuluihin tulisi arvioida.

Lain muutos tulee tuomaan useita uusia toimijoita tupakkavalvonnan piiriin. Esityksen mukaisesti muutos lisää viranomaisten työtaakkaa erityisesti kunnissa elinkeinonharjoittajien lisätessä nikotiinipusseja valikoimiinsa. Lupamenettely on perusteltua, mutta lisää viranomaisten tehtäviä. Eläinlääkäriliitto pitää tärkeänä varmistaa, että viranomaisella on resursseja toimijoiden ohjaukseen ja neuvontaan. Siirtymäsäännösten avulla on huomioitu riittävä aika lupien käsittelyyn. Eläinlääkäriliitto kannattaa esityksessä esitettävää lisärahoitusta Valviralle varmistamaan tietojärjestelmien päivityksen muutoksen tullessa voimaan.

Turku Mikko  
Suomen Eläinlääkäriliitto